

בס"ד. ש"פ נצבים-וילך, כ"ג אלול ה'תשל"ט*

אתם נצבים היום כולכם לפני הוי' אלקיכם ראשיכם שבטיכם גוי' מחוטב עציך עד שואב מימין¹. ואיתא בלקו"ת² דפרשה זו קורין לעולם קודם ר"ה³ ומרומז במלת היום דקאי על ר"ה⁴ כי זה⁵ היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון. וזהו מ"ש אתם נצבים היום כולכם גוי', שכל בני ישראל מראשיכם שבטיכם גוי' עד חוטב עציך ושואב מימין הם מתאחדים יחד להיות לאחדים כאחד⁶, כי הכלי להברכות וההמשכות שלמעלה הוא ענין האחדות, כמ"ש⁷ ברכנו אבינו (כאשר) כולנו כאחד דוקא (כמבואר בארוכה בתניא פרק לב, לקו"ת ד"ה החלצו⁸, ובסהמ"צ להצ"צ מצות אהבת ישראל). ובהיות שבר"ה היא המשכת החיות על כל השנה, כידוע (ומבואר בארוכה בעט"ר⁹, וברמז בלקו"ת¹⁰) דנקרא ראש השנה (ולא תחלת השנה) כי הוא בדוגמת הראש שכולל בתוכו כל אברי הגוף, וגם כמו שהאברים הם במקומם נמצא בהם הראש ועד שהוא המנהיג אותם (שכל האברים נשמעים לרצונו), עד"ז הוא בהיום דר"ה, שבו נמשך כל החיות של כל ימי השנה, וגם הנהגתם אח"כ היא כפי אופן המשכתם בר"ה (ועד"ז הוא בעבודת האדם, שהנהגתו בכל ימי השנה היא כפי אופן ההחלטות בר"ה). וזהו אתם נצבים היום כולכם גוי', כי ההכנה והכלי להמשכה זו הוא כולכם, ההתאחדות דבני ישראל להיות לאחדים כאחד, שעיי"ז הם כלים להשראת יחודו ית'.

ב) ומפרט הכתוב עשר מדריגות (ראשיכם שבטיכם גוי' מחוטב עציך עד שואב מימין), שכמו שיש עשר מדריגות בנפש האדם דהיינו ג' שכלים וז' מדות, כך כל ישראל הם קומה אחת שלימה שנחלקת לעשר מדריגות¹¹. והענין הוא, שהאחדות דבני ישראל מה שהם מתאחדים להיות לאחדים כאחד שעיי"ז הם נעשים כלים להשראת יחודו ית', הוא לא באופן שאין בהם חילוקי מדריגות (גם לא שמצד הגילוי דבחינת יחיד הם מתבטלים ממציאיותם), כי אם, דכמו שהם בבחינת מציאות

* מאמר זה הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר בשנתו — ונמצא בחדרו הק' לאחרי ג' תמוז, ויצא לאור לקראת ש"פ נצבים ה'תשנ"ד.

(1) פרשתנו (נצבים) כט, ט"ו"ד.

(2) ריש פרשתנו.

(3) תוסי' — מגילה לא, סע"ב. רמב"ם הל' תפלה פי"ג ה"ב. טושו"ע או"ח סתכ"ח ס"ד.

(4) ראה רמ"ז לזח"ב לב, ב (הובא בלקו"ת תבוא מא, ג). וראה גם זח"ג רלא, א. פענח רזא ס"פ נצבים. "היום יום" כה אלול (נעתק גם בכתר שם טוב (הוצאת תשנ"ט) בהוספות ס" מא).

(5) תפלת מוסף דר"ה, מר"ה כז, א.

(6) לקו"ת פרשתנו שם. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1141 ואילך.

(7) ברכת "שים שלום" בסיום וחותם שמו"ע.

(8) מטות פה, ד ואילך.

(9) בתחלתו.

(10) תבוא מא, ג. פרשתנו מז, סע"א ואילך. ר"ה נח, א"ב.

(11) לקו"ת ריש פרשתנו.

ונחלקים לעשר מדריגות, מכל מקום הם מתאחדים בהתאחדות גמורה. דהתאחדות זו (התאחדות של פרטים) היא כמו ההתאחדות דבחינת אחד (שלמטה מבחינת יחיד). וכידוע¹² ההפרש בין אחד ליחיד, דיחיד הוא למעלה מהתחלקות משא"כ אחד הוא שישנם דברים מחולקים אלא שהם מתאחדים. וכמרומו גם בהאותיות דתיבת אחד, שהח' והד' מורים לז' רקיעים וארץ וד' רוחות העולם¹³, והם בטלים להאל"ף. והאל"ף אינו שולל את מציאות העולם, שהאל"ף עצמו פירושו אלופו של עולם¹³, והאל"ף הוא הראש דתיבת אחד שכולל¹⁴ (כנ"ל בענין ראש) את הח' (ז' רקיעים וארץ) והד' (ד' רוחות העולם), וע"י התאחדות זו דבני ישראל [שהם בבחינת מציאות ונחלקים לעשר מדריגות וכיחד ע"ז לאחדים כאחד] הם נעשים רשות היחיד ליחודו ית', היינו לבחינת יחיד (שלמעלה מבחינת אחד)¹⁵, גילוי דבחינת יחיד שנמשך בבחינת חי העולמים מלך, ועד להמציאות והתחלקות המדריגות¹⁶ עד לבחינת חוטב עציץ ושואב מימין. ואדרבה, ע"י ההתאחדות דבני ישראל גם כמו שהם נחלקים לעשר מדריגות עד לבחינת חוטב עציץ ושואב מימין, עי"ז נעשים חד עם עצמותו ית'.

ג) וזהו מה שממשיך בכתוב¹⁷ לעברך בברית [שלעברך בברית הוא ביאור על מ"ש לפנ"ז אתם נצבים היום כולכם גו', וכדאיתא בלקו"ת¹⁸ שבוה מבאר איך הוא דרך היחוד ומהו ענין התשובה ולמה דוקא בראש השנה], וכמבואר בלקו"ת¹⁸ שהוא כמו שני אוהבים שכורתים ברית ביניהם שהם מתקשרים זה עם זה כאילו נעשו לבשר אחד. דזהו מה שאופן הכריתת ברית הוא כמ"ש¹⁹ אשר כרתו את העגל ויעברו בין בתריו, היינו דמה ששניהם עוברים בתוך גוף אחד מורה²⁰ על שנעשו לבשר אחד. ומדייק בלקו"ת שנעשו לבשר אחד, וכן שניהם עוברים בתוך גוף אחד, כי היחוד דהקב"ה עם בני ישראל הוא גם מצד הגוף הגשמי, ואדרבה, מצד הכוונה דדירה בתחתונים הדירה לעצמותו ומהותו היא דוקא בתחתונים. וכמ"ש²¹ באתי לגני וארז"ל²² לגנוני כו' דעיקר שכינה בתחתונים היתה, דדוקא בתחתונים היא בחינת גני וגנוני, שענין הגן מורה על התענוג והשעשוע שלו כביכול, ותענוג ושעשועים זה

12) ראה תו"א וארא נה, ב ואילך. לקו"ת תוריע כג, ג. בלק ע, א. אמרי בינה שער הק"ש פ"ח. ספר

המצות להצ"צ שרש מצות התפלה פ"ח (קכד, א"ב). סה"מ תרנ"ד ע' נו. ובכ"מ.

13) סמ"ק הובא בב"י אור"ח סס"א (ד"ה כתב בסמ"ק). שו"ע (ואדה"ז) אור"ח סס"א ס"ו. לקו"ת תוריע שם. סה"מ"צ להצ"צ שם.

14) להעיר משעיהו"א פ"ב: שכל אות הקודמת כו' והשאר כו' נכללות באורה.

15) כדויק הלשון (בלקו"ת ריש פרשתנו — מד, סע"א) "רשות היחיד ליחודו ית", וכן לפנ"ז "להשראת יחודו ית". וראה המשך ר"ה תש"ב פ"י [בפירוש הכתוב ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל — הובא בלקו"ת ריש פרשתנו לענין אתם נצבים היום כולכם גו']: שצ"י ההתאחדות בבחינת אחד נמשך בחינת יחיד (וראה שם בסוף הפרק).

16) ראה תו"א מקץ מ, ג. ובכ"מ.

17) פרשתנו כט, יא.

18) פרשתנו שם מד, ריש ע"ב.

19) ירמ' לד, יח (בשינוי לשון).

20) ראה בארוכה המשך ר"ה הנ"ל פ"ג. ובכ"מ.

21) שה"ש ה, א.

22) שהש"ר עה"פ. נתבאר בארוכה בד"ה באתי לגני השי"ת (סה"מ תשי"ע ע' 111 ואילך).

הוא בתחתונים דוקא. והענין הוא, דהנה מבואר באגה"ק ד"ה איהו וחיוהי חד איהו וגרמוהי חד²³ שהתהוות היש הנברא הוא בכח העצמות שמציאותו הוא מעצמותו ואינו עלול מאיזה עילה שקדמה לו ח"ו, שלכן גילוי העצמות הוא (לא בחיוהי וגם לא בגרמוהי כי אם) דוקא בהיש הנברא. וכמבואר בכיאוה"ז²⁴ שאמיתית מציאותו של היש הנברא (מה שנראה ליש) הוא יש האמיתי. ולכן הכריתת ברית וההתקשרות דהקב"ה עם ישראל הוא בעיקר בהגוף דישראל, וכמבואר בשיחה הידועה²⁵ השייכות דעצמות לגוף הגשמי דוקא.

וזהו אמרו לפני מלכיות שתמליכוני עליכם²⁶, שעצמותו ית' בעט זיך כביכול ביי אַלע אידן און ביי יעדער אידן, שתמליכוני עליכם. דהגם אשר נמלך בנשמותיהן של צדיקים²⁷, שעלה לפניו ית' התענוג שיתענג כביכול בעבודת הנשמות²⁸, ותענוג זה הי' עוד לפני הבריאה כתורת הרב המגיד בלקוטי אמרים ובאור תורה בתחלתם ובראשיתם²⁹, אעפ"כ הוא מבקש שתמליכוני עליכם, כי נמלך הוא בנשמותיהן של צדיקים, ותכלית הכוונה היא העבודה דנשמות בגופים, שע"ז נעשה תמליכוני עליכם, לעורר³⁰ התגלות פנימיות מלכותו ית' מעצמותו ומהותו.

(ד) **וזהו** לעברך בברית גו', שבכל שנה קודם ר"ה צ"ל כריתת ברית מחדש על קבלת התורה שהוא בדוגמת הברית שהי' לפני הכניסה לארץ ישראל בפעם הראשונה, מלבד הברית אשר כרת אתם בחורב³¹, כי בעת הברית אשר כרת אתם בחורב היו ישראל צדיקים, ולאחרי הירידה (שע"י החטא), הוצרך להיות לעברך בברית הוי' אלקיך, בחינת תשובה³². וברית זה (דלעברך בברית) שבא אחרי הירידה כנ"ל, ירידה צורך עלי', הוא נעלה יותר מהברית אשר כרת אתם בחורב, כי "לעברך בברית" הוא³³ מה שכורתי הברית עוברים בין הבתרים "בתוך גוף אחד" שהו"ע ההתקשרות דהקב"ה עם ישראל שנעשו חד ממש, ועד שגם הגוף דישראל הוא מתייחד עם עצמותו ית' (כנ"ל), שמצד התקשרות זו נעשה בקשו פני את פניך הוי' אבקש³⁴

(23) ס"כ (קל, סע"א ואילך).

(24) לאדהאמ"צ בשלח מג, ג. וראה גם ד"ה ולקחתם לכם תרס"א (סה"מ תרס"א ע' קצה ואילך). מצה זו

עזרית (תש"ז) פ"ב (סה"מ עזר"ת ע' קנ. תש"ז ע' 238).

(25) סה"ש תורת-שלום ע' 11-12. שם ע' 120 ואילך.

(26) ר"ה טז, א. שם לד, ב.

(27) ב"ר פ"ח, ז. וות רבה רפ"ב.

(28) המשך ר"ה תש"ג פ"ג (סה"מ תש"ג ריש ע' 9). ובכ"מ.

(29) וראה גם או"ת (הוצאת קה"ת) ב, ג ואילך.

(30) לקו"ת פרשתנו ד"ה אתם נצבים רפ"ה (מד, ד).

(31) לשון הכתוב תבוא כח, טט — לענין "אלה דברי הברית גו'" דפ' תבוא. ובלקו"ת תבוא (מא, ג) שהו"ע הכריתת ברית שקודם ר"ה, ושם (מב, א) מקשר זה עם "לעברך בברית גו'" (דפרשתנו).

(32) אוה"ת פרשתנו ע' ארו.

(33) ראה פרש"י עה"פ (פרשתנו כט, יא) שזהו פירוש לעברך בברית.

(34) תהלים כז*, ח. וראה לקו"ת פרשתנו מד, ב ואילך.

(* והוא פסוק במחזור "לדוד ה' אורי וישעי" שנוהגים לומר מר"ח אלול עד הושענא רבה — סידור אדה"ז אחר שיר של יום. ועוד. וראה לקמן ע' רפא הערה 1. לעיל ח"א ע' רלה הערה 94.

[ובאופן שפני (דישראל) ופניך הוי' נעשו אחד], עבודת התשובה³⁵ (שלמע' מעבודת הצדיקים). דענין התשובה הוא למעלה ממדידה והגבלה, למעלה מההגבלה דזמן שלכן תשובה היא בשעתא חדא וברגעא חדא³⁶, ולמעלה מההגבלה דמקום כולל גם ההגבלה דמקום רוחני שענין המקום ברוחניות הוא מעלה ומדריגה³⁷, שלכן אפילו כשהוא בדרגא הכי תחתונה (מצד החטאים כו'), מועלת תשובה. וזהו מה שממשיך בכתוב³⁸ ושב ה' אלקיך את שבותך, והשיב לא נאמר אלא ושב³⁹, כי מצד הכריתת ברית דהקב"ה עם ישראל שנעשו חד ממש, וגם מצד הגוף דישראל שהוא גוי קדוש ובתכלית הקדושה⁴⁰, הרי בכל מקום שישראל נמצא, גם אם יהי' נדחך בקצה השמים⁴¹, נמצא שם עצמותו ומהותו ית', מכיון שהם חד ממש, ולכן לא נאמר והשיב אלא ושב.

(ה) **וזהו** אתם נצבים היום כולכם גו', שכל ניצוצי נשמות (מראשיכם שבטיכם עד חוטב עציך ושואב מימך) נצבים ומתעלים במקורם הראשון עד לפני הוי'¹¹ ועד שהם נעשים חד ממש עם (בחינת) לפני הוי' (כנ"ל בענין לעברך בכרית), ישראל ומלכא בלחודוהי⁴², ועי"ז הם גם נצבים (כפירוש הבעש"ט⁴³) קיימים ועומדים היינו שזוכים בדין, ולא רק בנוגע לענינים רוחניים (משפט לאלקי יעקב⁴⁴) אלא גם בנוגע לענינים גשמיים (חק לישראל⁴⁴), ואדרבה עיקר הדין בר"ה (ומה שזוכים בדין) הוא בנוגע לענינים גשמיים⁴⁵, שלכאור"א מישראל יהי' כתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה בטוב הנראה והנגלה, בבני חיי ומזוני, ובכולם רויחי.

(35) להעיר גם מלקו"ת ד"ה אתם נצבים ספ"ב: כריתת ברית .. לעורר את האהבה וסלחת כו'.

(36) זח"א קכט, סע"א.

(37) רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ב ה"ו. מו"נ ח"א פ"ח (הובא בס' החקירה להצ"צ עד, סע"ב).

(38) פרשתנו ל, ג.

(39) מגילה כט, א. וראה גם פרש"י עה"פ.

(40) ראה גם שו"ע אדה"ז או"ח מהדו"ב סוס"ד. תניא פמ"ט (סט, סע"ב ואילך).

(41) לשון הכתוב — פרשתנו שם, ד.

(42) ראה זח"ג לב, א.

(43) "היום יום" שבהערה 4.

(44) תהלים פא, ה. וראה סה"מ ה'תש"י ע' 15 (ובכ"מ), ש"חק לישראל" קאי על שפע גשמי, ו"משפט

לאלקי יעקב" על שפע רוחני.

(45) לקו"ת ר"ה נט, ב (מהגהות מיימוניות לרמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ג (אות א) בשם הרמב"ן בשער

הגמול).